

Dosarul nr. 3ra-1653/18

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud. C. Vârlan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianeii Cutepova, Oxanei Denisov și Valentinei Cutepova împotriva Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova și Inspecției de Stat în Construcții cu privire la obligarea emiterii actului de demolare și

cererea Evgheniei Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor împotriva Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova, Inspecției de Stat în Construcții, Ion Calmîș și Mariei Calmîș cu privire la obligarea emiterii actului de demolare

împotriva deciziei din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și menținută hotărârea din 24 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău

constată:

La 13 martie 2013, Tatiana Cutepova, Oxana Denisov și Valentina Cutepova au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM și Inspecției de Stat în Construcții cu privire la obligarea emiterii actului de demolare.

În motivarea acțiunii au invocat la 26 octombrie 2012, locatarii din str. XXXXX mun. XXXXX s-au adresat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM și Inspecția de Stat în Construcții cu cererea prealabilă nr. Col-385/12 din 26 octombrie 2012 și nr. Col-1113 din 26 octombrie 2012, prin care au solicitat emiterea de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM/Inspeția de Stat în Construcții a unui act de demolare a

nivelurilor construite neautorizat la construcția imobilului nefinisat din ograda comună din str. XXXXX mun. XXXXX.

În cerere prealabilă locatarii au explicat că din anul 2006 în ograda lor comună, periodic, de către familia Calmîș sunt efectuate lucrări de construcție a unei locuințe noi cu încălcări grave a prevederilor documentației de proiect.

Astfel, de către Inspekția de Stat în Construcții a fost constatat că încălcând cerințele proiectului de execuție, certificatului de urbanism, autorizației de construire în realitate a fost edificat un imobil cu regim de înălțime D+P+3E+M, totodată familia Calmîș a acaparat fără autorizația Primăriei mun. Chișinău/Consiliul mun. Chișinău terenul din curtea comună și terenul de la grădiniță de copii situată alături + 72,21 m² în comparație cu suprafața prevăzută în documentația de proiect.

În urma depistării încălcărilor menționate, Inspekția de Stat în Construcții în privința Vioricai Calmîș, nora și reprezentantul proprietarilor imobilului respectiv (Maria Calmîș și Ion Calmîș, prin procura nr. 2088 din 3 aprilie 2008 și procura nr. 981 din 5 februarie 2007), a întocmit procesul - verbal de constatare a contravenției administrative nr. 002077 din 23 iulie 2008 pentru executarea construcției cu abateri de la prevederile documentelor normative și de autorizare, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 25 u. c.

Prin prescripția Inspekției de Stat în Construcții nr. 000383 din 23 iulie 2008 lucrările de construcție - montaj au fost sistate, iar prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr. 59-d din 9 februarie 2009 a fost sistată valabilitatea certificatului de urbanism și autorizației de construire menționate, însă beneficiarii construcției au neglijat prescripțiile organelor abilitate și au continuat lucrările de construire.

La 26 martie 2010, Inspekția de Stat în Construcții, repetat, a emis prescripția nr. 001280, astfel, Ion Calmîș și Maria Calmîș, reprezentați de Viorica Calmîș prin procură, au fost informați să stopeze efectuarea lucrărilor.

Au menționat că în loc de o singură locuință pentru o familie a fost ridicată o construcție cu șase nivele pentru 12 apartamente.

Prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr. 537-d din 15 iunie 2010, repetat, au fost sistate lucrări de construire și valabilitatea certificatului de urbanism și autorizației de construire nr. 431 din 26 iunie 2006, prelungită la 14 februarie 2008.

Neluând în considerație prescripțiile de interzicere a lucrărilor de construire a organelor abilitate, Aurel Calmîș, fiul proprietarilor construcției, a acaparat ilegal încă o porțiune din ogradă, construind în anexă la construcția ilegală deja existentă încă câte un parter la fiecare nivel și o scară.

Au precizat că Consiliul municipal Chișinău/Primăria mun. Chișinău nu au alocat pentru construcții terenul din str. XXXXX mun. XXXXX. Terenul din curte a fost abuziv ocupat pentru construcție de către familia Calmîș.

Concomitent cu lucrările de construire a imobilului cu abateri de la proiectul inițial, familia Calmîș s-a adresat la Consiliul municipal Chișinău/Primăria mun. Chișinău și a primit refuz.

La 2 noiembrie 2009, Curtea de Apel Chişinău a respins cererea de chemare în judecată a Mariei Calmîş şi Ion Calmîş împotriva Consiliului municipal Chişinău şi Primăriei mun. Chişinău, iar la 18 august 2010, Curtea Supremă de Justiţie a menţinut hotărârea Curţii de Apel Chişinău.

Au relatat că la 18 mai 2011, Primăria mun. Chişinău a emis dispoziţia nr. 386-d cu privire la demolarea nivelelor construite neautorizat a imobilului din str. XXXXX mun. XXXXX şi readucerea acestuia la stare conform proiectului autorizat de Primăria mun. Chişinău.

Nefiind de acord cu dispoziţia menţionată familia Calmîş a atacat-o în instanţa de judecată.

Astfel, la 20 iunie 2012, Curtea Supremă de Justiţie a respins recursul declarat de Eugenia Gogan şi a menţinut hotărârea 29 noiembrie 2011 a Curţii de Apel Chişinău în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Calmîş şi Maria Calmîş împotriva Primăriei mun. Chişinău, intervenţii accesorii Oxana Denisov, Eugenia Gogan cu privire la contestarea actului administrativ.

Au evidenţiat că la 20 noiembrie 2012, pârâţii Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor al RM şi Inspecţia de Stat în Construcţii au emis răspuns la cererea prealabilă, prin care au comunicat că pornirea procedurii contravenţionale în privinţa persoanelor care execută lucrări de construcţie neautorizate poate fi dispusă numai de către instanţele de judecată direct sau prin anularea autorizaţiei de construire şi consecinţelor juridice a acesteia, astfel au refuzat în emiterea actului de demolare a nivelurilor construite neautorizat a imobilului din ograda comună din str. XXXXX.

Şi-au întemeiat pretenţiile în baza dispoziţiilor art. 7 alin. (1), 14 alin. (1), 16, 17 alin. (1) lit. b), 19, 25 alin. (1) lit. b), 27 din Legea contenciosului administrativ, art. 277-278 CPC.

Au solicitat admiterea acţiunii şi obligarea Ministerului Construcţiilor şi Dezvoltării Regionale al RM/Inspecţiei de Stat în Construcţii să emită un act de demolare a nivelurilor construite neautorizat la construcţia imobilului din ograda comună din str. XXXXX mun. XXXXX.

Prin încheierea protocolară din 4 iunie 2013 a Judecătorei Rîşcani mun. Chişinău, a fost admis demersul Evgheniei Gogan şi atrasă Evghenia Gogan în proces în calitate de coreclamant.

Prin încheierea protocolară din 19 iulie 2013 a Judecătorei Rîşcani mun. Chişinău, au fost atraşi în proces în calitate de pârâţi Aurel Calmîş şi Maria Calmîş.

La 22 februarie 2016, a fost pusă pe rol pentru a fi examinată concomitent cu cererea de chemare în judecată de bază şi cererea Evgheniei Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor împotriva Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor al RM, Inspecţiei de Stat în Construcţii, Ion Calmîş şi Mariei Calmîş cu privire la obligarea emiterii actului de demolare.

În motivarea acesteia a invocat la 26 octombrie 2012, a depus la Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor al RM o cerere privind emiterea unui act cu privire la demolarea construcţiei cu 6 nivele de pe str. XXXXX

mun. XXXXX ridicată neautorizat de Ion Calmîș și Maria Calmîș, iar prin răspunsul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM din 20 noiembrie 2012, a fost refuzată în emiterea unui act privind demolarea construcției neautorizate de pe str. XXXXX mun. XXXXX.

A relatat că la 10 mai 2006, Primăria mun. Chișinău a eliberat autorizația de desființare nr. 52 sd/06 prin care a fost dispusă demolarea apartamentelor nr. X și X, a șurelor nr. X și X de pe str. XXXXX mun. XXXXX.

Totodată, la 10 mai 2006, Primăria mun. Chișinău a eliberat pârâților Ion Calmîș și Maria Calmîș certificatul de urbanism nr. 370i/06, prin care le-a fost permisă edificarea unei construcții cu un regim de înălțime D+P+1E+M, iar la 26 iunie 2006, a fost coordonat proiectul și eliberată autorizația de construire nr. 431, prelungită până la 26 iunie 2008.

Conform documentației de proiect, a fost permisă efectuarea lucrărilor de proiectare în conformitate cu prevederile documentației tehnico-normative în vigoare.

Pârâții Ion Calmîș și Maria Calmîș nu au respectat prevederile autorizației de construire nr. 431 din 26 iunie 2006 fapt care atrage pierderea valabilității acesteia.

A indicat că în anul 2009, Direcția Situații Excepționale a mun. Chișinău a stabilit că construcția casei de locuit cu 5 nivele din str. XXXXX mun. XXXXX este efectuată cu încălcări a normativului în construcție СНиП din 2 iulie 2001, prin faptul că nu au fost respectate distanțele de siguranță între construcțiile alăturate.

La fel, a fost stabilit și faptul că în perioada anilor 2006-2008 nu au fost eliberate avize de prevenire și stingere a incendiilor pentru casa de locuit din str. XXXXX mun. XXXXX. Astfel, nici Ion Calmîș, nici Maria Calmîș nu s-au adresat cu cereri privind obținerea unui astfel de aviz.

Ca urmare a încălcărilor depistate, la 9 februarie 2009, Primăria mun. Chișinău a adoptat dispoziția nr. 59-d prin care a fost sistată valabilitatea autorizației de construire nr. 431 din 26 iunie 2006, iar prin dispoziția nr. 537-d din 15 iunie 2010 au fost sistate lucrările de construire și valabilitatea autorizației de construire nr. 431 din 26 iunie 2006 eliberată pentru construirea locuinței din str. XXXXX mun. XXXXX până la aducerea obiectivului în conformitate cu prevederile documentației de proiect, în baza căreia a fost eliberată autorizația de construire nr. 431.

A precizat că prin prescripția nr. 000383 din 23 iulie 2008 a Inspecției de Stat în Construcții au fost sistate lucrările la obiectul în proces de construcție din str. XXXXX mun. XXXXX și întocmit procesul - verbal cu privire la contravenția administrativă nr. 002077.

Astfel, Ion Calmîș și Maria Calmîș au fost sancționați pentru executarea construcției cu abateri de la prevederile documentelor normative și de autorizare și anume, edificarea imobilului cu regim de înălțime D+P+3E+M, conform documentației de proiect urma să fie regim de înălțime D+P+1E+M.

A obiectat că pârâții, până în prezent, nu s-au conformat prescripțiilor Direcției Situații Excepționale a municipiului Chișinău din 19 februarie 2009, nu au asigurat distanța de siguranță între construcțiile alăturate și nu au obținut avizul de prevenire și stingere a incendiilor pentru casa de locuit din str. XXXXX mun. XXXXX.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii contenciosului administrativ, art. 166, 167 CPC.

A solicitat obligarea Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale al RM și Inspecției de Stat în Construcții să dispună demolarea construcției cu 6 nivele de pe str. XXXXX mun. XXXXX.

Prin hotărârea din 24 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost respinsă acțiunea Tatianeii Cutepova, Oxanei Denisov și Valentinei Cutepova ca neîntemeiată.

A fost respinsă acțiunea Evgheniei Gogan ca neîntemeiată.

Prin decizia din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și menținută hotărârea primei instanțe.

La 27 septembrie 2018, Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor a declarat recurs împotriva deciziei din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea pricinii și emiterea deciziei privind admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că prima instanță și instanța de apel au emis hotărâri în care aprecierile instanței sunt în contradicție cu dispozitivul.

Astfel, deși din conținutul hotărârii rezultă că instanța de judecată a considerat acțiunea întemeiată și care urmează a fi admisă, în dispozitivul hotărârii a dispus contrariul și anume, că acțiunea se respinge integral ca neîntemeiată.

A remarcat că hotărârea a fost emisă cu încălcarea prevederilor art. 241 alin. (5) CPC și anume, motivarea hotărârii nu corespunde cu constatările făcute de către instanță în partea descriptivă.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au apreciat obiectul litigiului, or, a fost contestat refuzul (inacțiunile) emiterii unui act privind demolarea construcției cu 6 nivele de pe str. XXXXX mun. XXXXX ridicată neautorizat de Maria Calmîș și Ion Calmîș, adică nesoluționarea în termenul legal a cererii privind protejarea dreptului de proprietate, dreptului la locuință, dreptului la integritatea fizică, care pot fi afectate în urma construcției neautorizate și nu răspunsul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM, după cum a constatat instanța.

Având în vedere prevederile art. 3 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ, a menționat că instanța a interpretat eronat obiectul acțiunii constatând că răspunsul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM nu produce niciun efect juridic, or, refuzul Ministerului de a îndeplini obligațiile sale legale duce la încălcarea dreptului de proprietate, locuință, viața și sănătate.

Cu referire la prevederile pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 662 din 10 noiembrie 2009, a precizat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au

concluzionat că Ministerul nu are atribuții în domeniul constatării și remedierii situațiilor de încălcare a legislației în construcții.

Or, în subordinea sa Ministerul are Inspecția de Stat în Construcții, conform Anexei 3 din Hotărârea Guvernului nr. 662 din 10 noiembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului - limită ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, care are atribuții mai înguste și care se încadrează în solicitarea din cererea de chemare în judecată.

A obiectat că decizia instanței de apel este nemotivată, deoarece instanța de ape nu s-a expus asupra argumentelor din cererea de apel, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 paragraful 1 din CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 7 iunie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 110 vol. II), însă careva date care ar indica la recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 septembrie 2018 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Evghenia Gogan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic